

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Задорожний З.-М. В.

«24» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

галузь знань – 08 Право

спеціальність – 081 Право

освітньо-наукова програма – Право

Тернопіль – ТНЕУ

2019

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

Дисципліна «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань 08 Право	Статус дисципліни – вибіркова дисципліна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 1	спеціальність 081 Право	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий), ступінь доктора філософії	Аудиторні години - <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 12 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 120</i> <i>Заочна – 138</i>
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 2		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини».

2.1. Мета вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини».

Метою дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини» є формування у здобувачів наукового ступеню доктора філософії у сфері права підвалин сучасного мислення з усвідомленням того, що усі адміністративні процедури, здійснювані суб'єктами владних повноважень, мають бути спрямовані

на реалізацію прав людини і громадянина, забезпечення природної концепції праворозуміння, особливо в галузі адміністративного права, а у випадку порушення прав людини – діяльність указаних органів має бути ефективною, своєчасною тощо.

Загальноосвітнє значення цієї дисципліни полягає у тому, що курс є частиною професійної підготовки науковців у сфері права, а також у необхідності підвищення знань та уявлень про наукові дослідження у сфері адміністративного права здобувачів наукових ступенів доктора філософії.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини».

Передумовою для вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини» є наявність знань, які здобувачі отримують із дисциплін «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова в наукових дослідженнях», «Методика виконання дисертаційної роботи», «Емпіричні методи та інформаційно-аналітичні технології у наукових пошуках».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни. Здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку і наукових досягнень у сфері адміністративного права.

2.4. Результати навчання. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, наукові доробки вітчизняних та зарубіжних вчених-адміністративістів, фундаментальні постулати та теорії у адміністративно-правовій сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Основні нормативно-правові та теоретичні засади адміністративно-правового захисту прав людини

Місце теорії прав людини в системі юридичних наук. Значення та актуальність теорії прав людини. Основні теоретико-правові підходи до розуміння прав людини. Переваги та недоліки природно-правового і позитивістського підходів у механізмі реалізації прав людини. Права людини і цивілізація. Теоретичні положення й адміністративно-правові засади організації та реалізації захисту прав громадян в

Україні, його основні риси, сутність та значення, а також обґрунтування пріоритетних напрямків вдосконалення правового регулювання захисту прав і свобод людини і громадянина.

Література: 4, 6, 13, 16, 18, 19, 27, 33.

Тема 2. Міжнародні стандарти управлінської діяльності у сфері захисту прав людини

Поняття та характеристика прав людини. Поняття та особливості прав та свобод громадянина. Базові міжнародні критерії становлення сучасних систем публічного управління з позицій реалізації прав людини. Напрями раціоналізації гуманістичного аспекту публічного управління. Механізм імплементації міжнародних стандартів прав людини як через міжнародні договори універсального та регіонального характеру, так і через систему контрольних та правоохоронних органів, а також правозахисних організацій.

Література: 14-16, 18, 19, 31, 32.

Тема 3. Право особи на звернення та оскарження

Сутність і значення права на звернення. Правове регулювання порядку реалізації права на звернення. Види звернень. Доступ до публічної інформації. Право на судовий захист у відносинах з органами публічної адміністрації. Базові засади реалізації права громадян на звернення, визначені Законом України «Про звернення громадян». Визначення термінів «звернення», «пропозиції», «заяви» та «скарги» громадян, зазначені вимоги до звернень, порядок їх розгляду, а також відповідальність за порушення Закону.

Література: 6, 7, 8, 9, 12, 20, 21, 22, 25.

Тема 4. Діяльність суб'єктів публічної влади щодо розгляду звернень громадян

Особливості правового регулювання права на звернення. Правові засади діяльності суб'єктів публічної влади щодо розгляду звернень громадян. Особистий прийом громадян. Особливості розгляду звернень до колегіальних органів публічної адміністрації. Рекомендації щодо вдосконалення механізму розгляду звернень та особистого прийому громадян.

Література: 1, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 23, 24, 26, 27.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Судовий захист і контроль

Конституційно-правові засади судового захисту прав людини. Адміністративна юстиція. Сфери контролюючого впливу судової влади і адміністративних органів. Система і структура адміністративних судів. Повноваження адміністративних судів щодо судового захисту прав людини. Правова природа і юридична сила судових рішень органів адміністративної юстиції.

Література: 17, 19, 20, 24.

Тема 6. Представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві

Засади статусу прокуратури за національним законодавством України. Правові підстави і форми участі прокурора в судовому процесі. Визначення статусу прокурора в адміністративному судочинстві відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України. Представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві. Особливості правового регулювання участі прокурора в неадміністративних провадженнях.

Література: 10, 11, 17, 20.

Тема 7. Діяльність органів прокуратури та інших правоохоронних органів у сфері захисту прав людини

Система вітчизняних правоохоронних органів. Організація роботи чергових частин поліції з точки зору максимального наближення до потреб суспільства. Конституційні засади діяльності правоохоронних органів по затриманню, доставленню та конвоюванню осіб, взятих під варту. Організаційно-правові засади адміністративної діяльності поліції громадської безпеки. Здійснення паспортної, реєстраційної та міграційної діяльності з дотриманням основоположних прав людини. Взаємодія правоохоронних органів з громадськими об'єднаннями.

Література: 10, 11, 17, 25.

Тема 8. Умови належного забезпечення прав і законних інтересів громадян, що сприяють якійсь діяльності суб'єкта управління

Утвердження і забезпечення прав і свобод людини як головний обов'язок держави. Обмеження прав та свобод особи за національним законодавством. Права та свободи людини та громадянина в умовах надзвичайного та воєнного стану. Поняття соціально-правового механізму забезпечення основних прав та свобод

людини і громадянина, його структура. Гарантії прав та свобод людини і громадянина в Україні. Юридико-технічні недоліки вітчизняного законодавства про права людини і громадянина. Концепція “good governance”, її базові принципи. Теоретичний аналіз забезпечення прав людини на основі європейських стандартів.

Література: 15-19, 27, 29, 30, 31.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

(денна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Основні нормативно-правові та теоретичні засади адміністративно-правового захисту прав людини	4	15
Тема 2. Міжнародні стандарти управлінської діяльності у сфері захисту прав людини	4	15
Тема 3. Право особи на звернення та оскарження	4	15
Тема 4. Діяльність суб'єктів публічної влади щодо розгляду звернень громадян	4	15
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Судовий захист і контроль	4	15
Тема 6. Представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві	4	15
Тема 7. Діяльність органів прокуратури та інших правоохоронних органів у сфері захисту прав людини	4	15
Тема 8. Умови належного забезпечення прав і законних інтересів громадян, що сприяють якісній діяльності суб'єкта управління	2	15
Разом	30	120

Структура залікового кредиту з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

(заочна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Основні нормативно-правові та теоретичні засади адміністративно-правового захисту прав людини	2	17
Тема 2. Міжнародні стандарти управлінської діяльності у сфері захисту прав людини	2	17
Тема 3. Право особи на звернення та оскарження	2	17
Тема 4. Діяльність суб'єктів публічної влади щодо розгляду звернень громадян	2	17
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Судовий захист і контроль	1	17
Тема 6. Представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві	1	17
Тема 7. Діяльність органів прокуратури та інших правоохоронних органів у сфері захисту прав людини	1	17
Тема 8. Умови належного забезпечення прав і законних інтересів громадян, що сприяють якісній діяльності суб'єкта управління	1	19
Разом	12	138

5. Самостійна робота

Під час вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини» здобувачі виконують самостійні завдання. Метою даних завдань є розвиток навиків самостійної творчості, а також кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

У процесі підготовки самостійної роботи здобувач набуває вміння працювати із доктринальними джерелами, нормативною базою України та зарубіжних країн,

судовою практикою, робити обґрунтовані висновки, а також логічно викладати свої думки у власному науковому дослідженні. Виконання самостійної роботи сприяє поглибленому вивченню дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини». Крім того, самостійна робота здобувача є однією із форм перевірки знань, яка вказує на рівень оволодіння ним законодавчою базою та теоретичним матеріалом.

№ п/п	Тематика	К-сть годин Денна форма	К-сть годин Денна форма
1.	Тема 1. Основні нормативно-правові та теоретичні засади адміністративно-правового захисту прав людини	15	17
2.	Тема 2. Міжнародні стандарти управлінської діяльності у сфері захисту прав людини	15	17
3.	Тема 3. Право особи на звернення та оскарження	15	17
4.	Тема 4. Діяльність суб'єктів публічної влади щодо розгляду звернень громадян	15	17
5.	Тема 5. Судовий захист і контроль	15	17
6.	Тема 6. Представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві	15	17
7.	Тема 7. Діяльність органів прокуратури та інших правоохоронних органів у сфері захисту прав людини	15	17
8.	Тема 8. Умови належного забезпечення прав і законних інтересів громадян, що сприяють якісній діяльності суб'єкта управління	15	19
Разом:		120	138

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- тести;
- поточне опитування;
- командні проекти, робота в малих групах;
- реферати, есе;
- кейси;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- екзамен.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання

яких передбачає навчальна дисципліна «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»

№	Найменування	Номер теми
1.	Комп'ютерні презентації з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»	1-3
2.	Кейсові завдання з дисципліни «Адміністративно-правові засоби захисту прав людини»	3-8
3.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. 2. www.gp.gov.ua – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України. 3. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 4. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 5. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 6. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 7. www.court.gov.ua/reystri-ta-sistemi/ – Державний реєстр судових рішень	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Адміністративна діяльність : навч. посіб. для підготовки до іспитів // Упоряд. І.В.Тетарчук, Т.Є.Дяків. – Київ: ЦУЛ, 2013 р. – 242с.

2. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / І.М. Балакарева (за заг.ред. Н.Б. Писаренко). Х. Право, 2016. 312с.
3. Бородін І.Л. Адміністративне право України: підручник. К.: Алерта, 2019. 548 с.
4. Європейська хартія місцевого самоврядування //Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
5. Журавльов Д. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства. Станом на 02.02.2019. К., 2019. 416 с.
6. Загальна декларація прав людини (ООН, 1948 р.) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
7. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07.2005р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
8. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (4 листопада 1950) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
9. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. зі змінами та доповненнями / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Коротюк О. В. Закон України «Про звернення громадян». Науково-практичний коментар. Судова практика. Зразки документів. К., 2017. 398 с.
11. Курс адміністративного права України // Колпаков В.К., Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Сущенко В.Д. та ін.; НАВС. – Київ: Юрінком Інтер, 2013 р. – 869 с.
12. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право : навч. посіб. / Р. С. Мельник, В. М. Бевзенко ; за заг. ред. Р. С. Мельника. – К. : Ваіте, 2014. – 376 с.
13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (ООН, 1966) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
14. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (ООН, 1966 р.) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042
15. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

16. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
17. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
18. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
19. Публічне урядування, права людини і демократія: регіональний зріз євроінтеграції: монографія / за заг. ред. М.В. Савчина. Ужгород: вид-во УжНУ «Говерла», 2015. 320 с.
20. Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації / упоряд., вступна стаття О.М. Павліченко. Харків. 2015. 256 с.
21. Тетарчук І. В. Адміністративна діяльність: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 242 с.
22. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві. К. 2015. 114 с.
23. Христинченко Н. П. Деякі особливості нової судової системи в забезпеченні правосуддя в державі. Форум права: електрон. науков. фахове вид. 2018. № 1. С. 105–109. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2018_1_16.pdf DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1241385>
24. Христинченко Н.П. Деякі особливості зміни порядку та способу виконання судових рішень для забезпечення правосуддя в державі. Європейські перспективи № 2, 2018. С. 20-24
25. Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності : навчальний посібник (до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку у Харкові) / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка. – Х. : Стильна типографія, 2017. – 1164 с.
26. Natalia Fersman, Tatiana Zemlinskaia and Larisa Novak-Kalyayeva Improvement of Public Administration Based On Human Rights: Theoretical Approaches and Practical Implementation. 30th IBIMA Conference: 8-9 November 2017, Madrid, Spain
27. Mahassine BEKKARI and Abdellah EL FELLAHI (2019), “Innovative Approach to the Human Management: What Has an Impact on Business Performance?” Journal

- of North African Research in Business, Vol. 2019 (2019), Article ID 477349, DOI: 10.5171/2019.477349
28. Patrycja Krawczyk (2019), " CSR Reporting Standards: Implementation in Polish Enterprises", Journal of Eastern Europe Research in Business and Economics Vol. 2019 (2019), Article ID 247075, DOI: 10.5171/2019.247075
29. Asmaa BOUKHIMA (2016), " From Corporate Governance to Social and Environmental Responsibility: Which impacts on the decisional process? Case of the Limited Company in Morocco", Journal of Innovation Management in Small & Medium Enterprises, Vol. 2016 (2016), Article ID 570025, DOI: 10.5171/2016.570025
30. Bosek, L. (2011) Ochrona osób ubezwłasnowolnionych [in:] Prawo wobec medycyny i biotechnologii, ed. M. Safjan, Warszawa.
31. GazetaPrawna.pl 2018 'Rzecznik Praw Pacjenta: 7 proc. skarg dotyczy naruszenia intymności,' [Online], [Retrieved December 22, 2019], <http://serwisy.gazetaprawna.pl/zdrowie/artykuly/1108901,7-proc-skarg-dotyczy-naruszenia-intymnosci-pacjenta.html>
32. United Nations, General Assembly, Elaboration of an international legally binding instrument on transnational corporations and other business enterprises with respect to human rights, A/HRC/26/L.22/Rev.1. (2014).
33. The Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework adopted by the Human Rights Council in Resolution 17/4 of 16 June 2011, as annexed to The Report of the Special Representative of the Secretary General on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises (A/HRC/17/31).